

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25925>

Özet

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?i (MKT?Ö), bireylerin meme kanseri tarama yöntemlerine (meme kendi kendine muayenesi, klinik meme muayenesi ve mamografi) yönelik inançlar?n?, tutumlar?n? ve alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenilirlik çal??ması, Nihan Türko?lu ve Ay?e Sis-Çelik tarafından 2018 y?l?nda gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle tarama davran??lar?n? etkileyen psikososyal faktörleri belirlemede ve halk sa?l??? müdahalelerinin etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçek ç?idi bir **uyarlama** çal??ması olup, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?lamay? amaçlam??tır.

Anahtar Kelimeler

Meme Kanseri, Tarama ?nançlar?, Psikometrik Uyarlama, Sa?l?k Davran???, Geçerlilik, Güvenilirlik, Hem?irelik Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Nihan Türko?lu, Ay?e Sis-Çelik

Amaç

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin meme kanseri tarama yöntemlerini (özellikle mamografi) düzenli olarak kullanmalar?n? engelleyen veya te?vik eden bili?sel ve duygusal engelleri sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, genellikle Sa?l?k ?nanç Modeli (SIM) gibi teorik çerçeveler temelinde, alg?lanan yararlar?, engelleri, ciddiyeti ve duyarlı??? ölçmek üzere tasarlanm??tır.

Türkçe uyarlama çal??ması'nın spesifik amacı, uluslararası alanda kullanılan bu önemli araç? Türk kültürü ve diline uygun hale getirerek, Türkiye'deki kad?nlar?n tarama davran??lar?na yönelik inançlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek bir araç sa?lamaktır. Elde edilen veriler, sa?l?k profesyonelleri ve politika yap?c?lar için hedefe yönelik e?itim ve müdahale programlar? geli?tirmede temel te?kil eder.

Yap?

Ölçek, bireyin sa?l?k davran??lar?n? etkileyen psikolojik yapılar? ölçmektedir. Bu yapılar genellikle **Sa?l?k ?nanç Modeli**'nin bile?enleriyle ilişkilidir. MKT?Ö'nün ölçtü?ü temel yapılar arasında ?unlar bulunabilir (orijinal ölçe?in yap?s?na ba?lı olarak):

Alg?lanan Duyarlılık: Bireyin meme kanseri geli?tirme riskini ne kadar yüksek algılad???

Algılanan Ciddiyet: Hastalığın sonuçlarının ne kadar ciddi olduğunu düşünme derecesi.

Algılanan Yararlar: Tarama eyleminin faydalı sonuçlar doğuracağına dair inanç.

Algılanan Engeller: Tarama yapmanın maliyet, ağırlık, zaman kaybı veya korku gibi olumsuz yönleri.

Sayıks Motivasyonu veya Öz-Yeterlilik: Bireyin tarama davranışını başarmıyla gerçekleştirme yeteneğine olan inancı.

Ölçeğin faktör yapısı, genellikle bu inanç boyutlarının temsil eden alt ölçeklerden oluşur. Uyarılma çalışması, bu orijinal yapıların Türkçe örneklemede korunup korunmadığını test etmeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerlilik çalışması, 2018 yılında İstanbul'da sunulan bir bildiri kapsamında rapor edilmiştir. Bu çalışma, ölçeğin kavramsal yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu doğrulamayı hedeflemiştir.

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarılma sürecinde genellikle **içerik geçerliliği** (uzman görüşleri ile), **yapı geçerliliği** (faktör analizi ile) ve **ölçüt bağımlı geçerlilik** yöntemleri kullanılmıştır. **Yapı geçerliliği**, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıların ne kadar doğru ölçtüğünü gösteren en önemli adımdır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizi, Türkoğlu ve Sis-Çelik tarafından yürütülen çalışmanın temel bileşenlerinden biridir. Güvenilirlik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder; yani aynı koşullar altında tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme yeteneğidir.

Genellikle, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri, ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için kullanılır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Uyarılma çalışması, Türkçe versiyonun kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermeyi amaçlamıştır. Kaynakta spesifik bir katsayı belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonunda, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de korunup korunmadığını belirlemek amacıyla **faktör analizi** tekniklerinin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Bu analizler genellikle **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** ile başlar, ardından **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** ile teorik yapının uygunluğu test edilir. Bu süreç, ölçek maddelerinin hangi alt

boyutlar? olu?turdu?unu ve bu boyutlar?n teorik çerçeveye ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeye yard?mc? olur. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in nihai puanlama yap?s?n? ve alt boyutlar?n? kesinle?tirir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kaynak verilerde derecelendirme bilgisi yer almamaktadır; ancak bu tür inanç ölçekleri genellikle Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?r (örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a kadar de?i?en 4, 5 veya 7 noktal? bir ölçek).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor/?ngilizce oldu?u varsay?l?r).

Population Group: Yeti?kin Kad?n Popülasyonu

Age Group: Tarama ya? grubundaki yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üstü, özellikle 40 ya? ve üzeri kad?nlar).

Population Details: Meme kanseri tarama davran??lar?na yönelik inançlar? olan bireyler.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k ?nanç Modeli, Psikometri, Davran?? De?i?ikli?i, Mamografi, Klinik Meme Muayenesi, Öz-Yeterlilik, Geçerlilik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: nihankilic25@hotmail.com (Nihan Türko?lu)

Correspondence Address: Bildiri sunumu s?ras?nda ilgili kurum adresi (Bilinmiyor)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar Nihan Türko?lu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ücreti ve izin ko?ullar? hakk?nda kaynakta bilgi bulunmamaktadır.

Ölçe?in orijinal PDF'i kaynaklarda belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Türko?lu, N., & Sis-Çelik, A., (4-5 Mayıs, 2018). Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?inin Türkçe Versiyonunun geçerlilik ve güvenilirlik çal??ması . 1. Uluslararası ?novatif Hem?irelik Kongresi, ?stanbul.

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Meme Kanseri Tarama ?nançlar? Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen 2018 yılındaki kongre bildirisine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM